

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Marc De Kock en de Wetenschappelijke vereniging van verzekeringsraadsgeneesheren en medisch deskundigen van West-Vlaanderen

tegen

VRT, Panorama, Van den Eynde, De Aguirre en Kneepkens

Met een brief van 14 juni 2015 dient de heer Marc De Kock samen met 28 andere leden van de Wetenschappelijke vereniging van verzekeringsraadsgeneesheren en medisch deskundigen van West-Vlaanderen een klacht in tegen de VRT, het programma Panorama en de journalisten Wim Van den Eynde, Phara de Aguirre en Alina Kneepkens. Aanleiding is een uitzending van Panorama van 21 mei 2015 onder de titel 'Onpartijdig verzekerd'. Algemeen directeur informatie Luc Rademakers antwoordt met een brief van 10 juli, waarop Marc De Kock repliceert met een brief van 4 oktober 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 20 januari 2016. Marc De Kock was aanwezig. Namens de VRT woonden hoofdredacteur Carl Voet en bedrijfsjuriste Hilde Minjauw de hoorzitting bij.

DE FEITEN

De reportage gaat over de vraag of artsen zowel kunnen werken als gerechtsdeskundige als in opdracht van verzekeringsmaatschappijen. Als gerechtsdeskundige kan hun oordeel veel geld kosten aan verzekeringsmaatschappijen, terwijl zij in andere dossiers werken voor die verzekeringsmaatschappijen. De journalist vraagt zich ook af waarom nieuwe technieken voor hersenonderzoek niet aanvaard worden in de gerechtsgeneeskunde.

De reportage laat vier getuigen aan het woord die vinden dat de gerechtsdeskundige in hun geval dwaalt en die zich bedrogen voelen, omdat ze geen gelijk kregen. Daarnaast komen ook gerechtsdeskundigen, andere artsen en een advocaat aan het woord.

Ten slotte toont de reportage de website stopmisbruikverzekeringen.be, die door een van de getuigen is opgezet om de toestand in de gerechts- en verzekeringsgeneeskunde aan te klagen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager noemt de reportage tendentiekus en bevooroordeeld. Panorama laat vier getuigen aan het woord, van wie er drie betrokken zijn bij de website stopmisbruikverzekeringen.be. Die site is volkomen eenzijdig. Hij is opgezet door mensen die zich verongelijkt voelen, en nagelt gerechtsdeskundigen met naam en toenaam aan de schandpaal als fraudeurs. Tegen de site lopen verschillende strafrechtelijke klachten. Omgekeerd laat de reportage geen getuigen aan het woord die wel gelijk kregen en akkoord gaan met het oordeel van de gerechtsdeskundige.

De programmamakers vertrekken van het vooroordeel dat gerechtsdeskundigen fraudeurs zijn, terwijl uit de dossiers die aan bod komen overduidelijk blijkt dat de getuigen symptomen simuleren, maar dat geloven de programmamakers niet. Ze hadden het nochtans kunnen weten als ze de dossiers, die de slachtoffers hen zelf ter inzage gaven, grondig hadden onderzocht, maar dat hebben ze nagelaten.

Omgekeerd vinden de reportagemakers het automatisch verdacht als gerechtsdeskundigen vanwege hun beroepsgeheim niets kunnen zeggen over concrete dossiers. Ze zien dat als het bewijs dat er wel iets aan de hand moet zijn.

In hun contacten met gerechtsdeskundigen handelden de reportagemakers niet professioneel. De telefoongesprekken verliepen vaak verwijtend en agressief, zeker als de betrokkene verwees naar zijn beroepsgeheim. Daarom hebben verschillende gecontacteerden aan de VRT gemeld dat ze niet in de uitzending aan bod wilden komen. Toch zijn de gesprekken heimelijk en zonder toestemming opgenomen en uitgezonden.

Een gerechtsdeskundige die wel wilde meewerken op voorwaarde dat het niet zou gaan over concrete dossiers, kreeg tijdens het interview toch vragen over een bepaald dossier. Zijn weigering om daarop in te gaan werd op deloyale wijze getoond in de reportage.

Omgekeerd kwamen gesprekken met gerechtsdeskundigen die fraude en bedrog weerlegden, niet aan bod in de reportage. Om al die redenen vraagt klager inzage in de originele opnames van de telefoongesprekken.

De telefoongesprekken zijn in de reportage onherkenbaar gemaakt, maar daags nadien stonden de namen van de betrokkenen wel op de website stopverzekeringen.be. Klager vraagt zich af hoe dat mogelijk is, en ziet erin het bewijs van de nauwe banden tussen de reportagemakers en de website.

De reportage voert volgens klager overigens actief promotie voor de site.

De VRT vraagt zich af of klager voldoende persoonlijk belang heeft voor een klacht, en vindt de klacht onontvankelijk ten aanzien van ankervrouw Phara De Aguirre en beeldregisseur Alina Kneepkens, die inhoudelijk niet meewerkten aan de reportage en er geen verantwoordelijkheid voor dragen.

De VRT noemt de vragen over mogelijke belangenvermenging bij artsen die werken voor het gerecht en voor verzekeringsmaatschappijen, en over het gebruik van nieuwe technieken in de gerechtsgeneeskunde, maatschappelijk en journalistiek relevant.

Als reportagemagazine belicht Panorama die thema's aan de hand van getuigenissen van slachtoffers die niet akkoord gaan met het oordeel van hun gerechtsdeskundige, en laat het ook gerechtsdeskundigen zelf en andere artsen aan het woord.

De VRT noemt het niet relevant om voor dit thema getuigen aan het woord te laten die wel akkoord gaan met hun gerechtsdeskundige, maar dat betekent niet dat de reportage onevenwichtig of bevooroordeeld zou zijn. Of de reportagemakers contact hadden met meer getuigen dan de vier die in de uitzending zitten en van wie er drie betrokken zijn bij de website stopmisbruikverzekeringen.be, weet de VRT niet. Maar het is gangbaar om bij de research algemeen te vertrekken en finaal enkele getuigen over te houden.

De reportage gaat over de algemene problematiek en niet over individuele gerechtsdeskundigen. Daarom zijn de telefoongesprekken met wie niet wilde meewerken, anoniem gemaakt en zijn de stemmen vervormd. In de uitgezonden fragmenten zeggen de betrokkenen overigens alleen dat ze zich beroepen op hun beroepsgeheim. De reportage had dat ook sec kunnen vermelden, maar op televisie is het sterker om de fragmenten uit te zenden. Met de anonimisering respecteert de VRT haar journalistieke deontologie.

De gerechtsdeskundige die wel wilde meewerken, was door de journalist via mail op de hoogte gebracht dat het interview ook zou gaan over het concrete verloop van dossiers. Het is gerechtvaardigd om zijn weigering om op een bepaald dossier in te gaan, te tonen.

De VRT beroept zich op het recht om, overeenkomstig de beroepsethiek, interviews te monteren, en gaat niet in op de vraag van klager tot inzage in de originele telefoonopnames.

De uitzending voert geen promotie voor de website stopmisbruikverzekeringen.be. De vermelding ervan is een narratief element en een vorm van transparantie tegenover de initiatiefneemster, die in de reportage getuigde. De domeinnaam wordt niet getoond en de namen van gerechtsdeskundigen op de site zijn onherkenbaar gemaakt. De VRT ontkent ook dat haar medewerkers de namen van de gerechtsdeskundigen die in de uitzending aan bod kwamen, hebben doorgegeven aan de website.

BESLISSING

De Raad oordeelt dat klager voldoende persoonlijk belang heeft en acht de klacht ontvankelijk ten aanzien van de VRT, Panorama en journalist Wim Van den Eynde.

Het thema van de reportage over mogelijke belangenvermenging bij artsen die optreden voor het gerecht en voor verzekeringsmaatschappijen, is journalistiek relevant.

De Raad kan het waarheidsgehalte van de getuigenissen in de reportage niet beoordelen. Hij heeft geen inzicht in de dossiers en kan geen uitspraak doen over de betrouwbaarheid van de elkaar tegensprekende versies van getuigen en klager.

Drie van de vier getuigen zijn betrokken bij de website stopmisbruikverzekeringen.be, terwijl de reportage dat maar voor één van hen vermeldt. Gezien het omstreden karakter van de site, waarvan de journalist via zijn research en contacten met klager op de hoogte moet zijn geweest, had het de voorkeur verdiend om de betrokkenheid van alle drie te vermelden, maar deze tekortkoming kan niet beschouwd worden als een beroepsethische fout.

De reportage vermeldt en toont kort de website stopmisbruikverzekeringen.be, maar er is geen sprake van promotie.

De journalist heeft zichzelf en zijn bedoelingen bij zijn telefoongesprekken met gerechtsdeskundigen duidelijk kenbaar gemaakt. Tegelijk zijn de uitgezonden fragmenten onherkenbaar gemaakt, en laten ze de betrokkenen alleen horen waar ze zeggen dat ze niet kunnen antwoorden vanwege hun beroepsgeheim. Om die redenen is de Raad van oordeel dat de uitzending van de fragmenten in dit geval geen beroepsethische fout uitmaakt.

De Raad kan niet nagaan of de journalist de afspraken heeft nageleefd met de gerechtsdeskundige die wel meewerkte aan de reportage. Bovendien heeft de betrokken deskundige de klacht niet mee ondertekend. De Raad doet hierover dan ook geen uitspraak.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 11 februari 2016